

Lausuntopyyntö / Yliopistojen rahoitusmalli

1. Lausunnonantaja ja lausunnonantajan yhteys henkilön tiedot:

Vastaajien määrä: 1

Yritys / Organisaatio	Sukunimi	Etunimi	Sähköposti
Aalto-yliopisto	Palmroos	Johanna	johanna.palmroos.@aalto.fi

2. Pidätekö ehdotettua opiskelijapalautteen rahoitustekijän lisäämistä osaksi rahoitusperusteita ja sille ehdotettavaa painoarvoa tarkoituksenmukaisena? Pidätekö rahoituksen laskennan perustaksi valittuja kysymyksiä tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

- Aalto-yliopisto pitää opiskelijapalautteen lisäämistä rahoitusmalliin perusteltuna. Sille asetettu 3 %:n painoarvo on kuitenkin aivan liian suuri. Aalto-yliopisto ehdottaa opiskelijapalautteen rahoitustekijän painoarvon laskemista työryhmän ehdottamasta 3 %:sta 1 %:in.

Valtakunnallisella julkistettavalla opiskelijapalautteella on vahva signaalivaikutus ja siten opiskelijapalautteella saadaan aikaan haettu ohjausvaikutus pienellä painoarvolla.

Rahoituksen laskennan perustaksi valitut kysymykset ovat tarkoituksenmukaisia ja kuvaavat mielekkäällä tavalla opiskelijan kokemaa koulutuksen ja ohjauksen laatua.

3. Pidätekö ehdotettua opiskelijapalautteen perusteella määräytyvän rahoituksen laskentamekanismia tarkoituksenmukaisena?

Vastaajien määrä: 1

- Aalto-yliopisto ei pidä opiskelijapalautteen perusteella määräytyvän rahoituksen laskentamekanismia täysin onnistuneena. Aalto-yliopisto ehdottaa, että laskentamekanismiin liittyvää pisteytystä ja/tai vastausvaihtoehtojen määrittelyä tarkistetaan ennen rahoitustekijän käyttöönottoa.

On totta, että mahdollisimman suuri määrä vastaajia kandipalautteeseen antaa kattavan käsityksen opiskelijoiden kokemasta koulutuksen ja ohjauksen laadusta. Tämän ei kuitenkaan pitäisi viedä huomiota pois alkuperäisestä laadun merkityksen vahvistamisesta. Opiskelijapalautteen pohjalta yliopiston tekemät tosiasialliset kehittämistoimenpiteet ovat merkittäviä tässä.

Opiskelijapalautteelle suunniteltu painoarvo ja laskentamekanismi korostavat tarvetta kehittää Kandikyselyä edelleen. Erityisen tärkeää tämä on, mikäli painoarvo tulee olemaan ehdotettu 3 %. Täsmentämällä kysymyksiä ja vastausvaihtoehtoja voidaan lisätä kyselyn luotettavuutta ja vahvistaa siten laadunäkökulmaa.

Vastausvaihtoehtojen "en pysty arvioimaan tätä väittämää / en osaa sanoa" pisteytys ei ole linjassa muiden vastausvaihtoehtojen arvojen kanssa sen ollessa työryhmän ehdotuksessa heikoin mahdollinen palaute yliopistolle. Koska näiden vastausten pohjalta on vaikea tehdä johtopäätöksiä laadusta, tulisi pisteytyksen olla neutraali. Lisäksi on todettava, että vastatessaan kysymyksiin vastaajan tulisi voida tunnistaa vastausvaihtoehtoista onko hänen antamansa palaute yliopistolle positiivista vai negatiivista. Em. vastausvaihtoehto ei tue tätä, eikä siten myöskään anna oikeaa kuvaa opiskelijan kokemasta laadusta yliopiston kehittämistyön pohjaksi.

Kyselyn teknisen toteutuksen tulee jatkossa tukea jatkuvaa aukioloa ja yliopistojen pyrkimystä saada kyselyyn vastaaminen osaksi kandidiksi valmistumisen prosessia.

4. Pidätkö ehdotettuja koulutusosion rahoitustekijöiden painoarvojen muutoksia tarkoituksenmukaisina?

Vastaajien määrä: 1

- Aalto-yliopisto ei pidä koulutusosion ehdotettuja rahoitustekijöiden painoarvojen muutoksia tarkoituksenmukaisina. Työryhmän esityksen sijaan Aalto-yliopisto ehdottaa jatkossa yliopistojen valtion kokonaisrahoituksesta kohdennettavan:
 - 12 % 55 opintopistettä suorittaneiden osuus -rahoitustekijän perusteella,
 - 1 % opiskelijapalautte -rahoitustekijän perusteella,
 - 6 % alempien korkeakoulututkintojen määrän perusteella ja
 - 16 % ylempien korkeakoulututkintojen määrän perusteella.

Opiskelijoiden nopeampi valmistuminen ja siirtyminen työelämään on kannatettava tavoite. Kuten työryhmä on ehdotuksessaan todennut, niin 55 opintopistettä suorittaneiden osuus -rahoitustekijä tukee voimakkaasti alempien korkeakoulututkintoon sisällytettävien opintojen kehittämistä. Se ei kuitenkaan tue vastaavalla tavalla ylempään korkeakoulututkintoon liittyvien opintoprosessien kehittämistä. Erityisesti rahoitustekijän laskentatapa ei tue pyrkimystä ylempien korkeakoulututkintojen tehokkaaseen suorittamiseen, vaan päinvastoin sisältää kannustimen keinotekoiseen pisteiden kerryttämiseen eli pitämään opiskelijat rekisterissä pidempään. Tästä syystä Aalto-yliopisto pitää erittäin tärkeänä, että yliopistojen päätutkinnon, ylempien korkeakoulututkintojen, määrän painoarvo säilyy ennallaan tai jopa kasvaa. Mikäli tämä ei toteudu, on em. epäkohta korjattava muuttamalla opintopistetekijän laskentatapaa siten, että ylempää korkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden kontribuutio lasketaan täysimääräisenä mukaan rahoitustekijään.

5. Pidätkö ehdotettua julkaisufoorumin ottamista rahoituksen laskennan perusteeksi, vertaisarvioituille julkaisuille ehdotettua laskentamekanismia ja vuosien 2015-2016 siirtymäkauden käyttöä tarkoituksenmukaisena?

Vastaajien määrä: 1

- Aalto-yliopisto pitää ehdotettua julkaisufoorumin ottamista rahoituksen perusteeksi ja siihen liittyvää siirtymäkauden käyttöä tarkoituksenmukaisena. Myös tasoluokituksessa käytettävien kriteerien suunniteltu muutos, siirtyminen nykyisestä lehtien ja sarjojen nimikkeiden sekä kirjakustantajien lukumäärästä volyymipohjaiseen luokitteluun, on tarkoituksenmukainen tasoittaessaan eri tieteenalojen julkaisukulttuureista johtuvia eroja luokituksessa. Aalto-yliopisto pitää ehdotettua siirtymäkautta (2015–2016) kuitenkin liian lyhyenä, ja ehdottaa siksi siirtymäajan jatkamista kahdella vuodella ja mallin portaittaista käyttöönottoa sen puitteissa.

Ottaen huomioon sen, että julkaisufoorumiluokitus on vielä keskeneräinen eikä tieteenalojen välisiä eroja julkaisukäytännöissä ole huomioitu riittävästi, samoin kuin se, millä aikavälillä yliopiston on ylipäättään mahdollista vaikuttaa ja tehdä muutoksia julkaisukäytäntöihinsä, on siirtymäaika todella lyhyt. Mallin tullessa täysimääräisenä voimaan kolmen vuoden keskiarvo tullaan laskemaan vuosilta 2013–2015.

Aalto-yliopisto ei pidä toivottavana näiden puutteiden ratkaisemista työryhmän asettaman yksittäisen yliopiston rahoitusosuuksien muutoksia koskevan reunaehdon avulla, vaan korostaa ohjausvaikutuksen läpinäkyvyyden tärkeyttä.

6. Pidätkö siirtymäkauden jälkeistä tutkimuksen laadun vahvempaa korostamista tarkoituksenmukaisena?

Vastaajien määrä: 1

- Aalto-yliopisto pitää tarkoituksenmukaisena pyrkimystä tutkimuksen laadun vahvempaan korostamiseen. Kuten edellisessä kohdassa on jo todettu, ehdotettu siirtymäkausi on kuitenkin liian lyhyt ottaen huomioon, että julkaisemista ohjaaviin käytäntöihin on mahdotonta vaikuttaa lyhyellä aikavälillä. Käytännössä vuoden 2017 rahoitukseen vaikuttavat vuodet (2013–2015) ovat julkaisutuotannon osalta jo kutakuinkin tehty.

7. Pidätkö muiden julkaisutasojen huomioimista rahoitustekijänä ehdotetulla tavalla tarkoituksenmukaisena?

Vastaajien määrä: 1

- Aalto-yliopisto ei pidä tarkoituksenmukaisena huomioida muita julkaisutasoja ehdotetulla tavalla. Ehdotettu käytäntö heikentäisi tutkimuksen laadun nostamiseksi käyttöönotettavan julkaisufoorumin ohjausvaikutusta. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus tulee huomioida rahoitusmallissa jollakin muulla tavalla. Aalto-yliopisto ehdottaa vaikuttavuutta otettavaksi huomioon rahoitusmallin koulutuksen ja tiedepolitiikan tavoitteet -osiossa ja tämän arvioimisen tehtäväksi vertaisarvioinnein tarkoitukseen ja käytettävään menettelytapaan sopivin väliajoin.

8. Pidätkö tutkimusosioon liittyviä muita ehdotuksia tarkoituksenmukaisena?

Vastaajien määrä: 1

- Aalto-yliopisto pitää tutkimusosioon liittyviä muita ehdotuksia pääsääntöisesti tarkoituksenmukaisina. Yhteisjulkaisemiseen liittyen Aalto-yliopisto ehdottaa osittamisen käyttöönottoa siirtymäajan puitteissa.

Julkaisujen osittamista pidemmällä aikavälillä puoltaa vahvasti se, että yhteisjulkaisemisen käytännöt eroavat huomattavasti eri tieteenalojen välillä. Julkaisutoiminnan ollessa merkittävä osa opistojen rahoitusmallia osittamatta jättäminen suosii kohtuuttomasti muutamaa tieteenalaa vaikuttaen merkittävästi eri päätieteenalojen tuottamien Jufo-luokkiin 1-3 laskettavien tieteellisten julkaisujen lukumäärään.

Yhteisjulkaisemisen kannustavuus on kuitenkin tärkeä säilyttää ja tämä on syytä huomioida osituskäytäntöä valittaessa ja harkita tarvittaessa jonkin verran korkeampaa kerrointa yhteisjulkaisuille TSV:n ehdotuksen mukaisesti.

9. Pidätkö työryhmän muita ehdotuksia tarkoituksenmukaisina?

Vastaajien määrä: 1

- Aalto-yliopisto pitää työryhmän muita ehdotuksia tarkoituksenmukaisina.

10. Muuta lausuttavaa ehdotuksesta rahoitusmallin tarkistamiseksi

Vastaajien määrä: 1

- Aalto-yliopisto peräänkuuluttaa kaikessa julkaisutoiminnan arvioinnissa ja mittaamisessa tieteenalojen tasapuolista kohtelua ja tämän toteutumiseksi ehdottaa paneelien rakenteen ja työskentelyn kehittämistä sekä eri tieteenalojen edustuksen varmistamista julkaisufoorumin ohjausryhmässä. Tässä yhteydessä on tärkeää myös ottaa huomioon eri päätieteenalojen kokoerot. Lisäksi on syytä kehittää edelleen julkaisutyypiluokitusta ja selvittää julkaisujen laadun huomioonottamista rahoitusmallissa entistä laajemmin, esimerkiksi taiteellisen toiminnan (julkaisuluokka F) osalta.

Lisäksi Aalto-yliopisto ehdottaa yliopistojen rahoitusmallin koulutus- ja tiedepolitiikan tavoitteiden -osiota otettavaksi uudelleen tarkasteltavaksi. Alakohtaisen rahoitusosuuden kohdentamista tulisi tarkastella huolellisesti sen ohjausvaikutuksen varmistamiseksi. Nykyinen kunkin alan opetus- ja tutkimushenkilöstön kokonaismäärä kannustaa yliopistoja niiden henkilöstömäärän kasvattamiseen. Kustannusperusteisen kohdentamisen sijaan Aalto-yliopisto ehdottaa harkittavaksi suorite-/tulosperusteista kohdennusta ja

henkilöstön kokonaismäärän sijaan käytettäväksi esim. tutkimuksen ja/tai opetuksen volyymia kuvaavia lukuja.

Aalto-yliopisto ehdottaa myös, että alakohtaisuuden perusteella myönnettävän rahoituksen osalta taidealoja tulisi kohdella yhtenäisellä tavalla, ja koskien kaikkia niitä yliopistoja, joissa taidealat ovat edustettuina.

Kuten edellä kohdan 7 yhteydessä on nostettu esille Aalto-yliopisto ehdottaa harkittavaksi yhteiskunnallisen vaikuttavuuden huomioimista yliopistojen rahoitusmallissa koulutuksen ja tiedepolitiikan tavoitteet -osiossa, ja tämän arvioimisen tehtäväksi vertaisarvioinnein tarkoitukseen ja käytettävään menettelytapaan sopivin väliajoin.